

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE ASSESSERING NASIENRIGLYN 2023 SOSIALE WETENSKAPPE (GESKIEDENIS) GRAAD 9

AFDELING A

Vraag 1

- Een punt per antwoord.
- Daar is geen halwe punte nie.

Nr	Verwagte antwoord		
1.1	C	Om universele standarde te stel oor hoe mense moet optree teenoor mekaar en almal se waardigheid respekteer	✓
1.2	B	Dit is diskriminasie of onbillike behandeling op grond van 'n persoon se ras.	✓
1.3	D	Nasionale Party	✓
1.4	A	Dit is 'n beleid van die Nasionale Party wat mense volgens hul ras geskei het.	✓
1.5	B	Wet op Afsonderlike Geriewe van 1953	✓
1.6	C	Wet op verbod op gemengde huwelike van 1949	✓
1.7	D	Om werkers te organiseer rondom kwessies van vakbondregte en nasionale bevrydingsvereistes.	✓
1.8	B	Omdat die regering vir die verspreiding van kommunisme grevrees het	✓
1.9	A	Burgerlike ongehoorsaamheid, stakings en boikotte	✓
1.10	B	Vir sy rol in die niegewelddadige stryd teen Apartheid.	✓
1.11	D	Dit was 'n program om doelbewus die apartheidswette te oortree.	✓
1.12	C	Daar is gehoop dat baie mense gearresteer sou word, dat die tronke vol kan wees en die regering die wette sou verander.	✓
1.13	A	Dit het gevra vir 'n nie-rassige Suid-Afrika waar alle mense gelyk behandel sou word.	✓
1.14	D	Nie almal het met die bepalings van die Vryheidsmanifes saamgestem nie.	✓
1.15	B	Hulle is daarvan beskuldig dat hulle geweld gebruik het om die regering omver te werp en dit te vervang dit 'n kommunistiese staat.	✓
1.16	C	Die mense wat van hoogverraad aangekla is, was ten gunste van die Vryheidsmanifes.	✓
1.17	A	Om 'n petisie teen die dra van passe deur vroue te lewer.	✓
1.18	B	Rahima Moosa, Lillian Ngoyi, Helen Joseph, Sophia William	✓
1.19	D	1960	✓
1.20	A	Hulle het geglo dat Suid-Afrika deur swart Afrikane bevry moet word.	✓
1.21	C	Dit was 'n reeks demonstrasies deur studente van Soweto teen die gebruik van Afrikaans as onderrigmedium.	✓

Nr	Verwagte antwoord		
1.22	B	Wet op Bantoe-onderwys van 1953	✓
1.23	A	Tsietsi Mashinini	✓
1.24	D	Hector Peterson	✓
1.25	C	Mbuyisa Makhubo	✓
1.26	A	Die polisie het op die 'studente' begin skiet.	✓
1.27	B	Hulle het geboue wat aan die staat behoort, verbrand en polisiehuise vernietig.	✓
1.28	A	Die gebruik van Afrikaans om Wiskunde en Sosiale Studies aan te bied.	✓
1.29	D	Die media het gehelp om die werklike prentjie van wat in Suid-Afrika in werklikheid gebeur, bloot te lê..	✓
1.30	B	Hulle het ekonomiese en kulturele sanksies in Suid-Afrika ingestel.	✓
1.31	B	Dit is 'n praktyk om nie handel te dryf met 'n land wat 'n onregverdige regeringstelsel het nie.	✓
1.32	A	Suid-Afrika is verbied om aan internasionale kulturele en handelsaktiwiteite deel te neem.	✓
1.33	C	Buitelandse beleggings het gedaal en lande het geweier om met Suid-Afrika handel te dryf.	✓
1.34	A	United Democratic Front	✓
1.35	C	Burgerlike ongehoorsaamheid	✓
1.36	B	Dit het die gemeenskappe georganiseer om die driekamerparlement teen te staan.	✓
1.37	A	Dit is gevorm deur die UDF en COSATU.	✓
1.38	C	1990	✓
1.39	B	Die frontunie state was 'n koalisie wat daartoe verbind was om apartheid en wit oorheersing in Suid-Afrika van Afrikalande van die 1960's tot 1990's.	✓
1.40	A	Tanzania, Botswana, Zambia and Angola	✓
1.41	D	Dit het gelei tot die ontbanning van politieke bewegings en die vrylating van Nelson Mandela en alle politieke gevangenes.	✓
1.42	A	FW de Klerk	✓
1.43	C	Om iets of iemand toe te laat ,wat verhinder is, om weer te werk.	✓
1.44	D	2 Februarie 1990	✓
1.45	C	Walter Sisulu, Raymond Mhlaba, Andrew Mlangeni and Ahmed Kathrada	✓
1.46	B	Deur onderhandeling	✓
1.47	A	11 Februarie 1990	✓
1.48	C	Konvensie vir 'n Demokratiese Suid-Afrika	✓
1.49	B	Dit het 'n rol gespeel om 19 politieke partye 'n ooreenkoms te laat bereik dat Suid-Afrika 'n nie-rassige en demokratiese land moet wees..	✓
1.50	D	Omdat baie mense getwyfel het dat die proses regverdig sal wees vir almal wat betrokke is, terwyl ander groepe besluit het om geweld te gebruik om die land te destabiliseer	✓
1.51	A	27 April 1994	✓
1.52	C	Nelson Mandela	✓

AFDELING B

Vraag 2

- *Daar is geen halwe punte nie.*

Nr.	Verwagte antwoord	Verduideliking	Punt
2.1	Groepsgebiedewet van 1950✓		1
2.2	Dit is tot 'n wit gebied verklaar om ✓ swartes te keer om met wittes te meng en volgens die Groepsgebiedewet ✓ moes gemeenskappe volgens hul ras geskei word.	Oorweeg die twee stelle vetgedrukte sleutelwoorde. Een vetgedrukte sleutelwerk is vir 1 punt. Verkeerde of irrelevante of geen antwoord is 0 .	2
2.3	▪ Kinders is getraumatiseer deur wat gebeur terwyl hulle skree en huil. ✓ ▪ Gesinne het hul besittings verloor omdat hulle nie ten volle voorbereid was op die verhuising nie. ✓ ▪ Gesinne is geskei. ✓	Aanvaar enige twee korrekte en relevante antwoorde.	2

Vraag 3

Nr.	Verwagte antwoord	Verduideliking	Punt
3.1	Hulle het na die polisiestasie opgeruk sodat hulle in hegtenis geneem kon word ✓ omdat hulle nie passe gedra het nie, aangesien die wet hulle gedwing het om passe te dra waar hulle ook al gegaan het. ✓	Oorweeg die twee stelle vetgedrukte sleutelwoorde. Een vetgedrukte sleutelwerk is vir 1 punt. Verkeerde of irrelevante of geen antwoord is 0 .	2
3.2	Robert Sobukwe ✓ van die Pan Africanist Congress. ✓	Oorweeg die twee stelle vetgedrukte sleutelwoorde. Een vetgedrukte sleutelwerk is vir 1 punt. Verkeerde of irrelevante of geen antwoord is 0 .	2
3.3	Die verslag van die 22ste Maart vertel dat die polisie die betogers gewaarsku het, ✓ maar hulle het die waarskuwing geïgnoreer en klippe na die polisie begin gooi. OF Die verslag dui aan dat die betogers skuldig was aangesien hulle die waarskuwing ✓ wat deur die polisie uitgereik is, geïgnoreer het en met die polisie begin bots het. EN Die verslag van die 3de April dui aan dat die optog vreedsaam was, mense gelukkig was en dat die polisie sonder waarskuwing begin skiet het. ✓	Oorweeg die twee stelle vetgedrukte sleutelwoorde. Een vetgedrukte sleutelwerk is vir 1 punt. Verkeerde of irrelevante of geen antwoord is 0 .	2
3.4	Dit is omdat die gebeurtenis vanuit verskillende oogpunte gerapporteer is. Een verslag is uit die oogpunt van die polisie (teen die optog).✓ EN Die ander verslag is gebaseer op 'n verslag van 'n persoon wat die optog gesien het (neutraal teenoor die optog). ✓	Oorweeg die twee stelle vetgedrukte sleutelwoorde. Een vetgedrukte sleutelwerk is vir 1 punt. Verkeerde of irrelevante of geen antwoord is 0 .	2

3.5	Dit word as die keerpunt beskou, want wat nog altyd vreedsame betogings ✓ oor diskriminasie was, het nou in 'n militante gewapende stryd ontaard. ✓	Oorweeg die twee stelle vetgedrukte sleutelwoorde. Een vetgedrukte sleutelwerk is vir 1 punt. Verkeerde of irrelevante of geen antwoord is 0 .	2
-----	---	--	---

Vraag 4

Nr	Verwagte antwoord	Verduideliking	Punt
4.1	▪ Inleidende sin: oorsake van Soweto-opstand✓ ▪ Gebrek aan fasiliteite soos klaskamers en sportvelde✓ ▪ Ongekwalfiseerde onderwyser die toekenning van R644 per wit leerling per jaar en R42 per swart leerling per jaar✓ ▪ Hulle wou demokrasie en gelyke geleenthede hê✓ ▪ Beperkte kurrikulum✓ ▪ Armoede en oorbevolking in hul omgewing ✓ ▪ Swak resultate en 'n hoë daling✓ ▪ Opkoms van swart bewussynsbewegings ▪ Bekendstelling van Afrikaans ▪ Georganiseerde studente-aktivisme ▪ Bantoe-onderwys ▪ Bevryding van Mosambiek en Angola ▪ Slotsinne: eie mening oor oorsake van Soweto-opstand✓	Die leerder se reaksie moet in 'n paragraafvorm wees. Aanvaar enige van die ses antwoorde wat verskaf word. Aanvaar enige ander korrekte en relevante antwoorde wat nie gelys is nie. Oorweeg die nasiengids hieronder die moontlike antwoorde vir die nasien van die paragraaf.	8

Verduideliking	Punte
Het inleidende/ beheersende sin. Het al 6 feite verwag. Het slotsinne.	8
Het óf inleidende/ beheersende sinne óf slotsinne. Het al 6 feite verwag. OF Het inleidende en slotsin. Het 5 verwagte feite.	7
Geen inleidende/ beheersende sinne of slotsinne nie. Het al 6 feite verwag. OF Het inleidende/ beheersende sinne en slotsinne. Het 4 van verwagte feite. OF Het inleidende/ beheersende sinne of slotsinne. Het 5 van verwagte feite.	6
Geen inleidende/ beheersende sinne of slotsinne nie. Het 5 van die verwagte 6 punte. OF Het 'n inleidende/ beherende sin en 'n slotsinne. Het 4 van die 6 punte verwag.	5
Geen inleidende/ beheersende sinne of slotsinne nie. Het 4 van die 6 verwagte feite. OF Het inleidende/ beheersende sinne en slotsinne. Het 2 van die 6 verwagte feite. OF Het inleidende/ beheersende sinne of slotsinne. Het 3 van die verwagte feit.	4
Geen inleidende/ beheersende sinne en slotsinne nie. Het 3 van die 6 verwagte feite. OF Het inleidende/ beheersende sinne en slotsinne. Het 1 van die verwagte feite. OF Het inleidende/ beheersende sinne of slotsinne. Het 2 van die verwagte feite.	3

Het 2 van die 6 verwagte feite. OF Het inleidende/ beheersende sinne of slotsinne. Het 1 van die verwagte feite.	2
Het 1 van die 6 verwagte feite.	1
Vraag glad nie beantwoord nie. Verkeerde of irrelevante antwoorde.	0